

بسمه تعالی

گروه تاریخ در یک نگاه

تاریخ، تجربه زندگی انسان است که در طول زمان گسترش یافته است. تاریخ، با مؤلفه‌های مهمی از فرهنگ، تمدن و اندیشه بشر، چون: پیشرفت و افول، پیروزی و شکست، عدل و ظلم، حق و باطل، و... ارتباطی تنگاتنگ دارد، و با ترسیم هویت پیشین جامعه انسانی و تبیین فراز و فرود آن، در جهت گیری حال و آینده بشر به ایفای نقش می‌پردازد. در اهمیت تاریخ، همین بس که در قرآن کریم و نیز روایات معصومان علیهم‌السلام، حوادث عبرت آموز تاریخی، ثبت و گزارش، و همگان به تأمل و واکاوی دقیق در آن، فراخوانده شده‌اند.

رشته تاریخ در حوزه علوم انسانی در شمار رشته‌های مادر، و بارشته‌هایی چون جامعه‌شناسی و علوم سیاسی مرتبط است. چنان‌که در حوزه علوم دینی، در عمق بخشیدن به مطالعات کلامی، تفسیری و حتی فقهی بسیار تأثیرگذار است.

امروزه، بیش از هر زمان دیگر نیاز به تربیت متخصص در رشته تاریخ احساس می‌شود. با وقوع انقلاب اسلامی، از سویی، انبوهی از پرسش‌ها و شبهات تاریخی، مراکز علوم دینی را مورد خطاب قرار داده، و از سوی دیگر تقاضا در مراکز علمی برای تدریس و تحقیق در شاخه‌های مختلف تاریخ اسلام و تاریخ تشیع افزایش یافته است.

رشته تاریخ، یکی از رشته‌های علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه‌السلام است، که از آغاز تأسیس مؤسسه، بر پایه اهداف زیر تشکیل شده است:

- آموزش دانش تاریخ و شاخه‌های آن، به منظور تربیت دانش‌پژوهانی مسلط به روش‌های علمی و نوین این رشته؛
- ایجاد بستر لازم برای تبیین صحیح و عبرت آموز تاریخ اسلام و تشیع در چهارچوب تربیت محققان و متخصصان آگاه به دانش تاریخ و مبانی اسلامی؛

- تدوین متون علمی مورد نیاز در حوزه تاریخ اسلام و تشیع؛

- عمق بخشیدن به پژوهش‌های تاریخی با هدف پاسخ‌گویی علمی به شبهات تاریخی؛

گروه تاریخ مؤسسه در پی گیری این اهداف، تاکنون به تربیت حدود چهل دانش‌آموخته در مقطع کارشناسی ارشد، و شش دانش‌آموخته در مقطع دکتری توفیق یافته است. این دانش‌آموختگان، عموماً به فعالیت‌های علمی - اعم از تدریس و تحقیق - و بعضاً به امور مدیریتی و فرهنگی اشتغال دارند. در این باره گفتنی است که گروه تاریخ مؤسسه، نخستین گروه تاریخ تشکیل یافته در سطح حوزه علمیه بوده، و توانسته است در تأمین نیازهای علمی دیگر مراکز

حوزوی به ایفای نقش بپردازد. هم‌چنین، این گروه در تعامل با مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی جایگاه شایسته و درخوری دارد.

اکنون گروه تاریخ مؤسسه به منظور ادامه روند تربیت دانش پژوهان متخصص، آمادگی خود را برای جذب گروه جدید در مقطع کارشناسی رشته تاریخ اسلام اعلام می‌دارد. برخی از عناوین دروس این رشته عبارت است از: تاریخ اسلام، تاریخ و سیره اهل بیت علیهم‌السلام، تاریخ تشیع، تاریخ ایران، تاریخ اروپا، فلسفه تاریخ، تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی و...

شایان ذکر است که گروه تاریخ مؤسسه تاکنون در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری، گرایش‌های تاریخ اسلام و تاریخ تشیع را برگزار کرده، و در صدد است در آینده گرایش‌های تاریخ اهل بیت علیهم‌السلام و تاریخ تشیع امامی را برگزار کند.

گروه تاریخ مؤسسه علاوه بر بخش آموزش، در بخش پژوهش نیز بسیار فعال بوده است. از جمله آثار پژوهشی این گروه، انتشار فصلنامه «تاریخ در آینه پژوهش» در قالب ۲۵ شماره تاکنون، و تدوین کتاب «تاریخ و مقتل جامع سیدالشهداء علیه‌السلام» است. هم‌چنین، محققان و دانش‌آموختگان گروه تاکنون ده‌ها اثر پژوهشی در قالب کتاب و مقاله تألیف کرده‌اند، که برخی از این آثار، حائز رتبه‌های علمی در جشنواره‌های کتاب سال ولایت، کتاب سال حوزه و... شده است.

برخی از دیگر فعالیت‌های علمی گروه تاریخ مؤسسه، عبارت است از: سفر علمی یک‌ماهه خارجی به کشورهای ترکیه، یونان، سوریه و لبنان، چندین سفر علمی داخلی، چندین همایش و نشست علمی، چندین دوره کارورزی و کارگاه تخصصی.

مدیر آموزشی گروه آقای دکتر صادق آئینه‌وند، مدیر پژوهشی حجة الاسلام والمسلمین استاد مهدی پیشوایی، قائم‌مقام آموزشی حجة الاسلام والمسلمین دکتر محمدرضا جباری است. دیگر اعضای علمی گروه عبارتند از حجج اسلام: دکتر محسن رنجبر، دکتر جواد سلیمانی و دکتر حامد منتظری مقدم.

از امتیازات گروه تاریخ مؤسسه، می‌توان به هدفمندی در روند آموزشی و تولید آثار علمی، و فراهم‌بودن زمینه اشتغال به پژوهش برای دانش‌آموختگان اشاره کرد.